

lubelskie *Smakuj życie!*

SZLAK ROWEROWY KAZIMIERZ DOLNY – – KRAŚNIK

Szlak rowerowy Kazimierz Dolny – Kraśnik wiedzie przez zachodnią część Wyżyny Lubelskiej. Bierze on początek w Kazimierzu Dolnym (ul. Nadrzeczna/Plebanka), miasteczku malowniczo położonym w dolinie Wisły, ze wspaniałą renesansową zabudową. Następnie przebiega przez Płaskowyż Nałęczowski, objęty na tym obszarze ochroną w ramach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego. Dalej przecina Równinę Bełżycką, mijając Małopolski Przełom Wisły. W miejscowości Dobrze, przy Skarpie Dobrskiej, szlak wkracza na monotony obszar Kotliny Chodelskiej. Zachodnia część tej krainy, przez którą przebiega trasa, charakteryzuje się znacznym udziałem sadów i chmielników w jej ogólnej powierzchni. Szlak wiedzie tu wzdłuż wału przeciwpowodziowego Wisły, a dalej wkracza na teren Wzniesień Urzędowskich. Przecina Wrzelowiecki Park Krajobrazowy, prowadząc m. in. koło zalewu rekreacyjnego w Kluczkowicach. Następnie ponownie zbliża się do doliny Wisły w miejscowości Józefów. Dalszy odcinek prowadzi doliną Wyżnicy, a następnie Urzędówki, gdzie znajdują się warte uwagi miejscowości o tradycjach garncarskich: Bęczyn i Urzędów. Następnie szlak powraca do doliny Wyżnicy i dochodzi do Kraśnika.

Trasa mierzy 106,5 km długości. Najniższy punkt (ok. 124 m n.p.m.) znajduje się w dolinie Chodelki, natomiast najwyższy (ok. 252 m n.p.m.) w Kraśniku w pobliżu skrzyżowania szlaku z drogą krajową nr 19. Pod względem technicznym odznacza się średnim stopniem trudności. Wiedzie ona w większości drogami asfaltowymi.

Miejsca początku i końca szlaku są jednocześnie punktami krańcowymi innych, wojewódzkich szlaków rowerowych. W Kazimierzu Dolnym kończy się szlak rowerowy Lublin–Nałęczów–Kazimierz Dolny, a Kraśnik jest punktem początkowym Centralnego Szlaku Rowerowego Roztocza.

Kazimierz Dolny

Opis miasta znajduje się przy szlaku rowerowym Lublin – Kazimierz Dolny, str. 80-82.

Warto zobaczyć:

- Gotycko-renesansowy kościół farny zbudowany w poł. XV w. z fundacji Kazimierza Wielkiego. W 1561 r. strawił go pożar.

W latach 1586-89 przebudowany. Kolejna przebudowa z lat 1610-13 nadzorowana była przez architekta Jakuba Balina w stylu renesansu lubelskiego. Zachowało się gotyckie, renesansowe i manierystyczne wyposażenie, barokowe kaplice (Wazów, Borkowskich i Górskich) i nagrobki oraz cen-

Kazimierz Dolny, kościół farny

ne organy z 1620 r., które w XVII w. były największymi w Polsce;

- Baszta pochodząca prawdopodobnie z XIII w. jest najstarszym zabytkiem miasta. Służyła jako strażnica celna. Pełniła też rolę latarni rzecznej;
- Ruiny gotycko-renesansowego zamku, który był zbudowany w poł. XIV w., prawdopodobnie przez Kazimierza Wielkiego. Rozbudowany w XVI w. i przebudowany w XVII w. przez królewskich architektów Santi Guccio i Piotra Likiela. Był dwukrotnie zniszczony przez Szwedów;
- Renesansowy układ urbanistyczny miasta. Zabytkowe kamienice z XVII i XVIII w.: Kamienica Mikołaja i Krzysztofa Przybyłów z pięknymi rzeźbionymi attykami; Kamienica Celejowska z manierystyczną attyką (obecnie Muzeum Kazimierza Dolnego); Kamienica Gdańska z późnobarokową fasadą; Kamienica Górskich i Kamienica Biała;
- Kościół pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny i klasztor Reformatów ufundowany przez Mikołaja Przybyłę w latach 1680-90, przebudowany w latach 1762-71 na styl barokowy. Do kościoła prowadzi kryte schody z XVIII w.;
- Dawny szpital z XVII w. z bogato ukształtowanym szczytem fasady;
- Manierystyczny Kościół pw. św. Anny z lat 1649-70;
- Spichlerze z XVI XVII w. (w Spichlerzu Ulanowskich obecnie mieści się Muzeum Przyrodnicze);
- Synagoga z II połowy XVIII w., zniszczona w czasie II wojny światowej, później odbudowana;
- Góra Trzech Krzyży, punkt widokowy na miasto i okolice, z krzyżami z okresu wojen szwedzkich i zarazy morowej;
- Muzeum Sztuki Złotniczej, Kuncewiczówka, liczne galerie sztuki.

Kazimierski
Park Krajobrazowy

Opis na str. 84.

Kazimierz Dolny,
kamienice Przybyłów

Kazimierz Dolny,
statki turystyczne na Wiśle

Albrechtówka

Nazwa „Albrechtówka” pochodzi od nazwiska inżyniera Jana Albrychta. Był to właściciel fabryki betonu w Puławach, który nabył te tereny od mieszkańców Męcmierza, w celu eksploatacji wapiennych skał z nadwiślańskiego zbocza na potrzeby firmy. Albrycht zbudował willę, której ruiny istnieją do dziś. W pobliżu znajduje się duży kamieniołom, z którego rozciąga się piękny widok na Wisłę.

Męcmierz

Wieś założona na początku XV w., u ujścia wyżłobionego w skałach kredowych wąwozu do doliny Wisły. Dawniej mieszkańcy zajmowali się przeprawą osób przez Wisłę.

Warto zobaczyć:

- Drewnianą zabudowę z XIX-XX w., częściowo translokowaną (m.in. wiatrak-koźlak z połowy XIX w. z Osin, chałupy z XIX w.) z BęcZYna i Kurowa.

Małopolski Przełom Wisły

Region obejmujący przełomowy odcinek doliny Wisły, na długości 80 km, między Zawichostem a Puławami. Rzeka płynie między Wyżyną Lubelską na wschodzie i Wyżyną Kielecko-Sandomierską i Wzniesieniami Południowomazowieckimi na zachodzie. Zwężenie doliny do około 1,5-10 km związane jest ściśle z budową geologiczną. Przełom, uwarunkowany jest tektoniką – ma on konsekwentny przebieg (zgodny z przebiegiem warstw skalnych). Płaskie, aluwialne dno doliny tworzą terasy powodziowe i zalewowe. Kontrastuje ono ze stromymi zboczami, których wysokość dochodzi do 90 m, porośniętych roślinnością sucholubną. Czyni to region bardzo małowniczym. Są tu też nieczynne kamieniołomy. Z wyższego, prawego

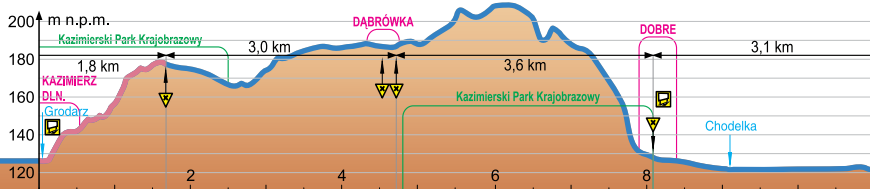
brzegu doliny rozciągają się widoki na Równinę Radomską, zbudowaną z piasków sandrowych i glin, nie podatnych na erozję wodną w takim stopniu jak lessy, stąd wyraźne różnice w rzeźbie między tą krainą, a sąsiadującym Płaskowyżem Nałęczowskim.

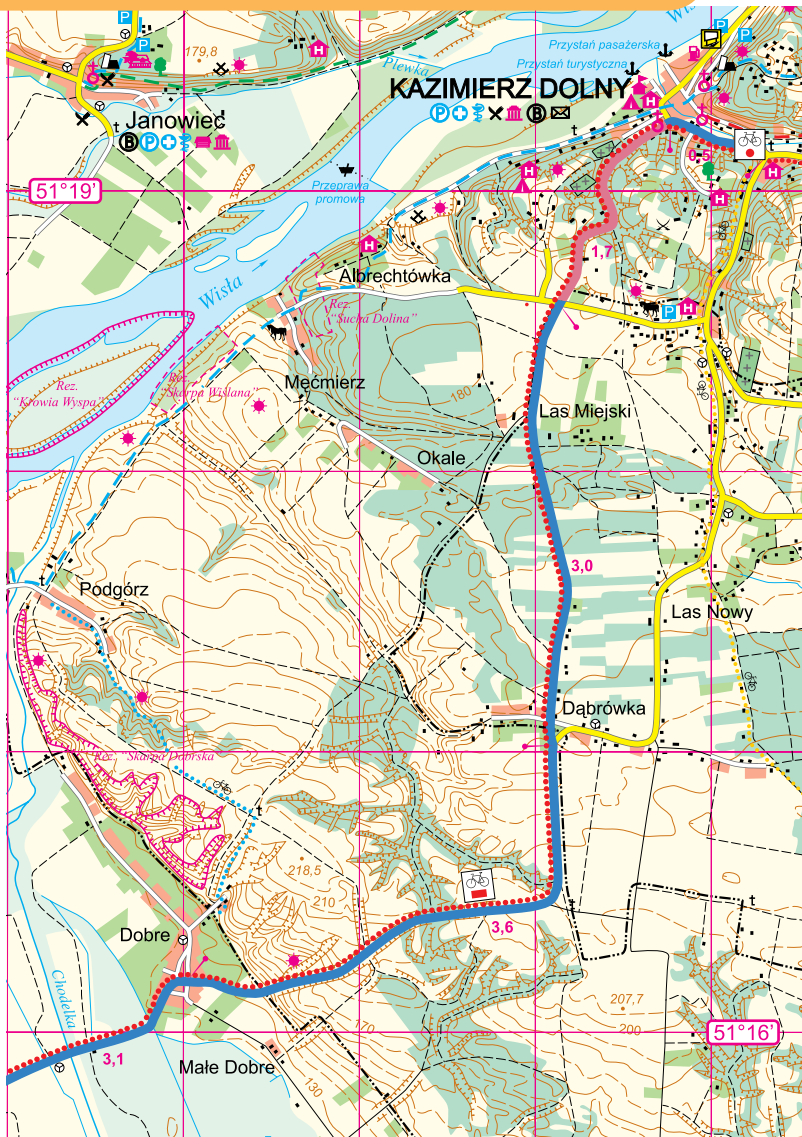

Małopolski Przełom Wisły, widok na zamek w Janowcu

Rezerwat faunistyczny „Krowia Wyspa”

Utworzony został w 1991 r. na powierzchni 62,3 ha. Ochroną objęto stanowiska lęgowe wielu gatunków ptaków, głównie wodnych i błotnych, m.in.

bataliona, rycyka, kulona, ostrygojada, brzegówki, czajki, pliszki żółtej, cyranki, cyraneczki, brodzca piskliwego i krwawodziobego, siweczki rzecznej i obroźnej, płaskonosza, czterech gatunków mew, rybitwy zwyczajnej i białoczelnej. Wyspa od dawna użytkowana jest jako pastwisko, nigdy nie sadzono tu wikliny, co było przyczyną wykształcenia się tu specyficznych zbiorowisk roślinnych.

Widok z Albrechtówki na „Krowią Wyspę”

Rezerwat „Skarpa Dobrska”

Utworzony został w 1991 r. na powierzchni 39,7 ha. Ochroną objęto stromą krawędź o założeniach tektonicznych, której wysokość względna sięga 90 m. Znajdują się tu liczne odsłonięcia i wychodnie osadów czwartorzędowych. Rezerwat stanowi stanowisko ciepłolubnych muraw z rzadkimi gatunkami roślin (unikalna roślinność stepowa). Przebiega tędy ścieżka edukacyjna. Przy dobrej widoczności można stąd dojrzeć zarys Gór Świętokrzyskich.

Kotlina Chodelska

Równinny region pokryty głównie aluwiami Wisły i Chodelki. Kotlina została wypreparowana w mało odpornych marglach wieku górnokredowego.

Wilków

Wieś założona w XV w. W XVII w. istniała tu przyparafialna szkoła, szpital dla ubogich i bractwo różańcowe.

Warto zobaczyć:

- Murowany kościół pw. św. Floriana i Urszuli zbudowany w 1625 r. z fundacji rodziny Głuskich. W 1720 r. spłonął.

Rez. „Skarpa Dobrska”

W 1723 r., z fundacji Polkowskich, do kościoła dobudowano kaplicę. Pod koniec XVIII w. i na początku XIX w. kościół odrestaurowano. W czasie II wojny światowej uszkodzony, w późniejszym okresie odnowiony;

- Murowaną dzwonnice z 1921 roku;
- Drewnianą kapliczkę z rzeźbą św. Nepomucena z XIX w.;
- Plebanię, remizę strażacką, budynek Urzędu Gminy, dawny zajazd Powiślak, dawny areszt z XIX i początku XX w.

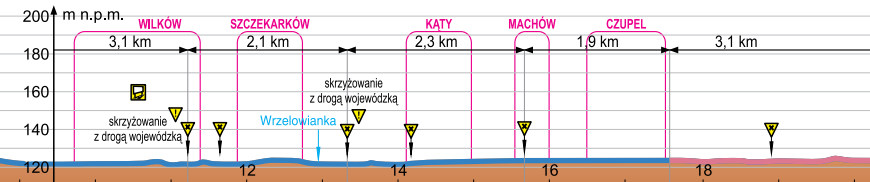
Wilków, kościół
pw. św. Floriana i Urszuli

Szczekarków

Istniał tu majątek ziemski Kleniewskich. Przy folwarku działała fabryka produkująca sery szwajcarskie.

Warto zobaczyć:

- Pałac z lat 1905-14, później przebudowany, park (dąb szy-

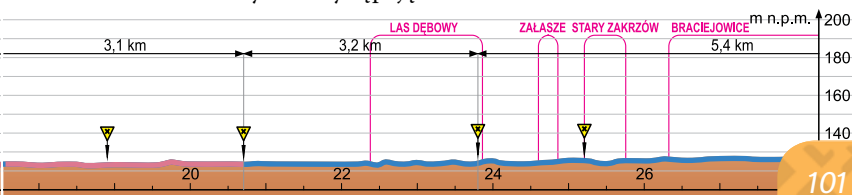
pułkowy, limba, 3 sosny wejmutki, topola czarna) i obiekty podworskie z XIX i XX w.

Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony w 1990 r., na obszarze 23 339 ha. Ochroną objęto równinną Kotlinę Chodelki. Krajobraz urozmaicają piaszczyste wydmy porośnięte lasami sosnowymi. Występują

Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu

Nadwiślańskie sady

tu liczne formy krasowe i kilka prehistorycznych grodzisk.

Nadwiślański obszar owocowy

Głównymi czynnikami rozwoju upraw owoców były korzystne warunki agroklimatyczne i tradycja. Jest to bowiem część Lubelszczyzny charakteryzująca się największym usłonecznieniem, najdłuższym okresem wegetacji i dobrymi glebami. Już na przełomie XVIII i XIX w. Izabela Czartoryska namawiała ludność okolic Puław i Kazimierza Dolnego do sadzenia drzew owocowych. W późniejszym okresie rejon sadowniczy rozprzestrzenił się na południe. Obecnie w strukturze sadów dominują jabłonie (70%), a udział śliwek wynosi 10%. Szczególnie pięknie obszar ten wygląda w czasie kwitnienia drzew. W tym czasie organizowane jest tu „Święto kwitnących sadów”.

Kępa Chotecka

Wieś nad Wisłą, od której oddzielona jest wałem przeciwpowodziowym. „Kępa” to typowa nazwa nadawana dużym wyspom rzeczonym powstałym wskutek naturalnej zmiany koryta Wisły. Podczas II wojny światowej stacjonował tu oddział Niemców nadzorujący budowę mostu na rzece. Filar nie skończonego mostu istnieje do dziś.

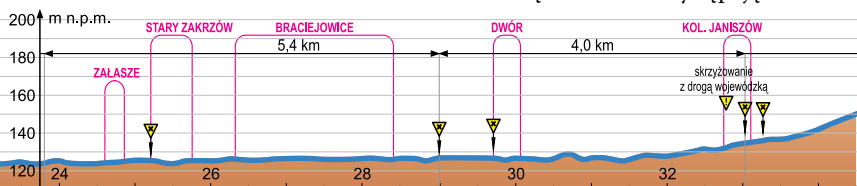
Wały wiślańskie

Wały przeciwpowodziowe Wisły

Wisłę zaczęto regulować dopiero w XIX w., gdy wiele rzek europejskich o podobnych rozmiarach było już uregulowanych. Działania te doprowadziły do zwężenia koryta rzeki. Duże ilości transportowanego przez rzekę piasku zostały odłożone między budowlami regulacyjnymi i zarosły wikliną.

Wrzelowiecki Park Krajobrazowy

Obejmuje on fragment przełomowej doliny Wisły i Wzniesień Urzędowskich. Występują

Szlak Rowerowy Kazimierz Dolny – Kraśnik

Wrzelowiecki Park Krajobrazowy

tu znaczne powierzchnie leśne (głównie bory mieszane) i dużo gatunków rzadkich roślin. W krajobrazie charakterystyczne są rozległe sady i plantacje krzewów owocowych.

Kluczkowice

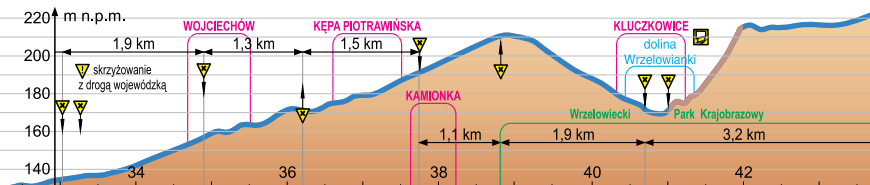
Najstarsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1409 r. W XVI w. Kluczkowice były szybko rozwijającym się miasteczkiem. W II połowie XVI w. pojawili się tu kalwini, i na ich wyznanie przeszedł właściciel miejscowości S. Słupecki. Przy kościele funkcjonował szpital dla ubogich. Po potopie szwedzkim osada podupadła i już nigdy nie odzyskała dawnej świetności. W II poł. XVIII w. Kluczkowice przeszły na własność Lubomirskich, a w 1871 r. Kleniewskich. Ciekawym jest fakt, iż Franciszek Kleniewski herbu Zagłoba, który nabył wieś, był założycielem Domu Zleceń Rolników Płockich (pierwszej w Królestwie Polskim instytucji zajmującej się obrotem towarami rolnymi, powołanej w 1859 r.). Jego syn – Jan powiększył majątek. Zakładał tu plantacje chmielu, sprowadził buraki cukrowe, zbudował cukrownie w Opolu Lub. i Zagłobie, założył tartaki, browary, fabrykę mebli i koszyków, Kasę Przewodności dla rolników, starał się o budowę wąskotorowej linii kolejowej. Oprócz tego prowadził działalność charytatywną (zakładał żłobki, apteki, punkty opatrunkowe). W miejscowości znajduje się zakład przetwórstwa owocowo-warzywnego i niewielki zalew, na którym urządzono kąpielisko.

Kluczkowice, pałac Kleniewskich

Warto zobaczyć:

- Pałac Kleniewskich zbudowany w II połowie XIX w. w stylu eklektycznym. Pod koniec XIX w. został przebudowany wg projektu Konstantego Wojciechowskiego, a bibliotekę w stylu zakopiańskim wykonał wg projektu Stanisława Witkiewicza. Pałac otacza dobrze utrzymany park z pomnikowymi dębami.

Szlak Rowerowy Kazimierz Dolny – Kraśnik

Józefów, kościół pw. Bożego Ciała

Brzeg Wisły w Józefowie

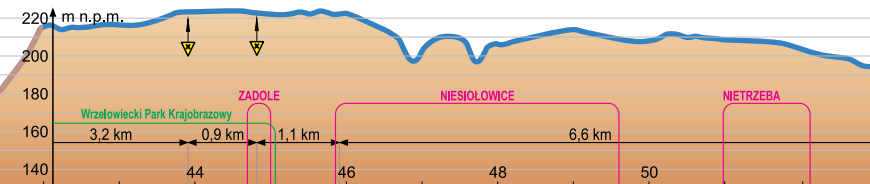
browar, sycernie miodu, woskobojnia i łaźnia. Kłęska powstania listopadowego i styczniowego spowodowała upadek miasta.

W 1871 r. Józefów utracił prawa miejskie, zanikł handel i rzemiosło. I wojna światowa i pożar w 1915 r. poczyniły dalszy upadek osady. W okresie dwudziestolecia międzywojennego powstała kolej wąskotorowa z Opolu Lub. do Nałęczowa, co przyczyniło się do spadku

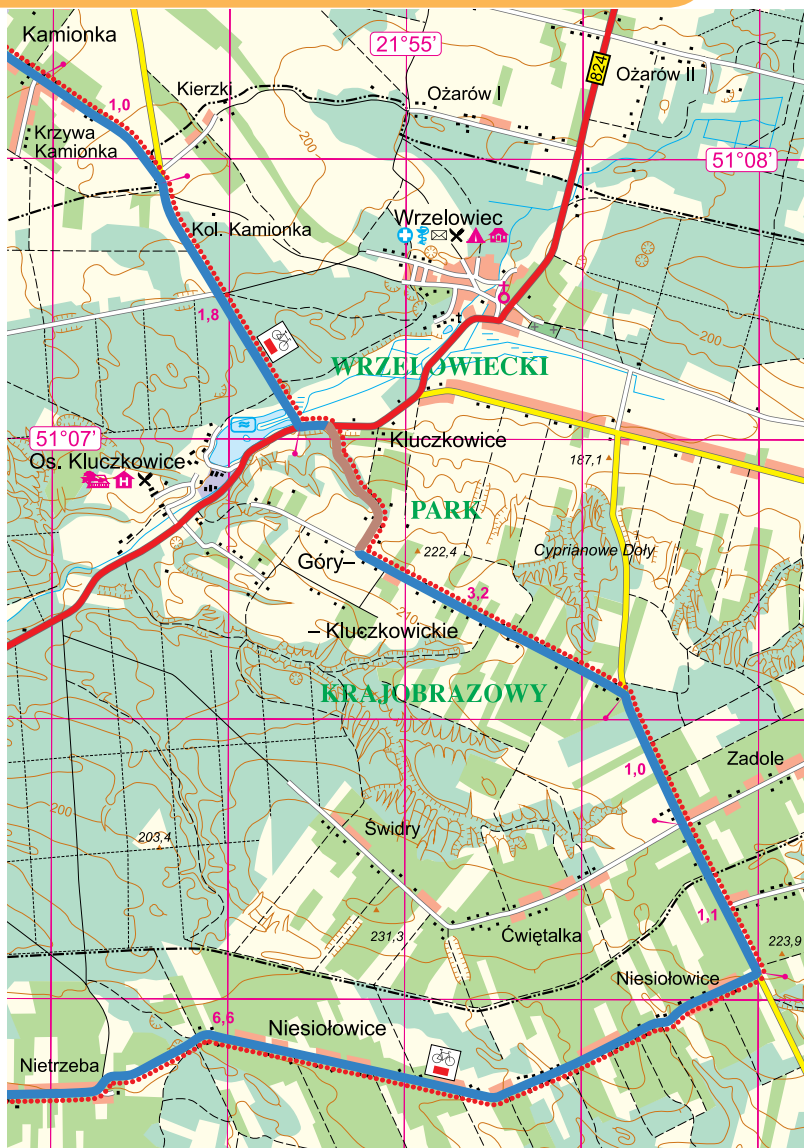
znaczenia drogi wodnej na Wiśle. W 1931 r. zbudowano drogę do Kluczkowic, a do ożywienia gospodarczego przyczyniły się liczne jarmarki, rozwinęło się też rzemiosło. Kolejny upadek spowodowała II wojna światowa (osada została zniszczona w 80%, a ludność zdziesiątkowana). Istniały tu wtedy 3 obozy pracy (dwa dla Żydów i jeden dla Polaków). Okolice Józefowa słyną z uprawy drzew owocowych. Co roku organizowane jest tu „Święto Kwitnących Sadów”.

Józefów, pałac Potockich

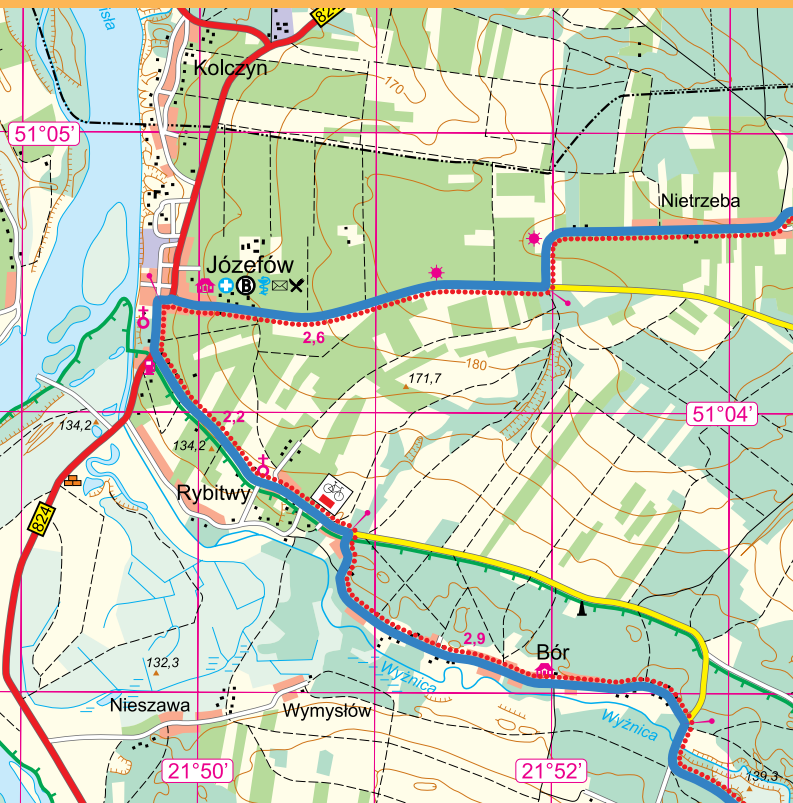

Warto zobaczyć:

- Kościół i klasztor pobernardyński, zbudowane w latach 1730-43, z fundacji wojewody kijowskiego, hetmana wielkiego koronnego Józefa Potockiego, w stylu barokowym. Wcześniej istniał tu drewniany kościół i klasztor, ufundowany przez Andrzeja Potockiego w 1691 r., które spłonęły w czasie pożaru miasta w 1729 r. Na wyposażeniu świątyni zachowały się obrazy z XVII i XVIII w. Dwukrotnie spalony klasztor został odbudowany po II wojnie światowej, z jego wyposażenia zachował się kominek w zakrystii z XVIII w.;
- Pałac Potockich z XVIII w. otoczony parkiem. Przebudowa w XIX w. zatępiła jego pierwotne cechy architektoniczne;

- Izba Pamięci ze zbiorami etnograficznymi, militarnymi i numizmatycznymi;

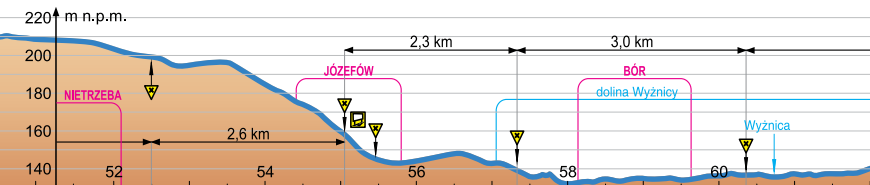

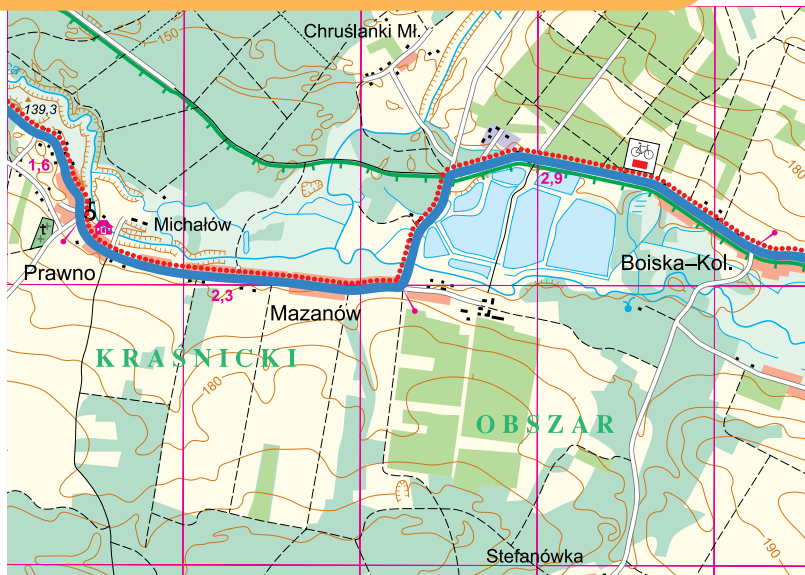
Rybitwy, kościół pw. Wszystkich Świętych

- Dawny układ urbanistyczny z rynkiem;
- Ruiny kamiennego wiatraka;
- W pobliżu osady znajduje się cmentarz żydowski.

Rybitwy

Od lat 80-tych XVI w. do lat 40-tych XVII były silnym ośrodkiem protestanckim, w skutek przejścia właścicieli miejscowości, Ossolińskich, na kalwinizm. Przed 1637 r. zaczął działać tu zbór kalwiński. W czasie okupacji, przy budowie wałów wiślanych, pracowali tu Żydzi z obozu pracy w Józefowie.

Warto zobaczyć:

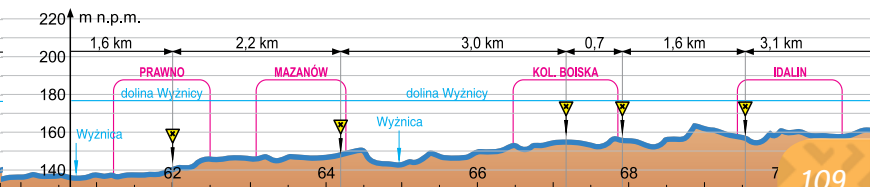
- Murowany kościół pw. Wszystkich Świętych zbudowany w 1613 r. z fundacji Katarzyny Ossolińskiej oraz Krystyny i Zbigniewa Sienieńskich, w stylu renesansu lubelskiego, na miejscu dwóch wcześniejszych drewnianych świątyń. W 1903 r. został odrestaurowany, a po II wojnie światowej odbudowany. Sklepienie prezbiterium i nawy pokryte są dekoracją stiukową w stylu renesansu lubelskiego. Na wyposażeniu kościoła są m.in. drewniany, późnorenesansowy ołtarz główny z 1634 r., 2 barokowe chrzcielnice z XVIII w., kropielnica, krucyfiksy oraz obrazy z XVII i XVIII w. Znajdują się tu też nagrobki rodziny Niesiołowskich.;
- Neogotycka dzwonnica z 1927 r.;
- Cmentarz wojenny z I wojny światowej.

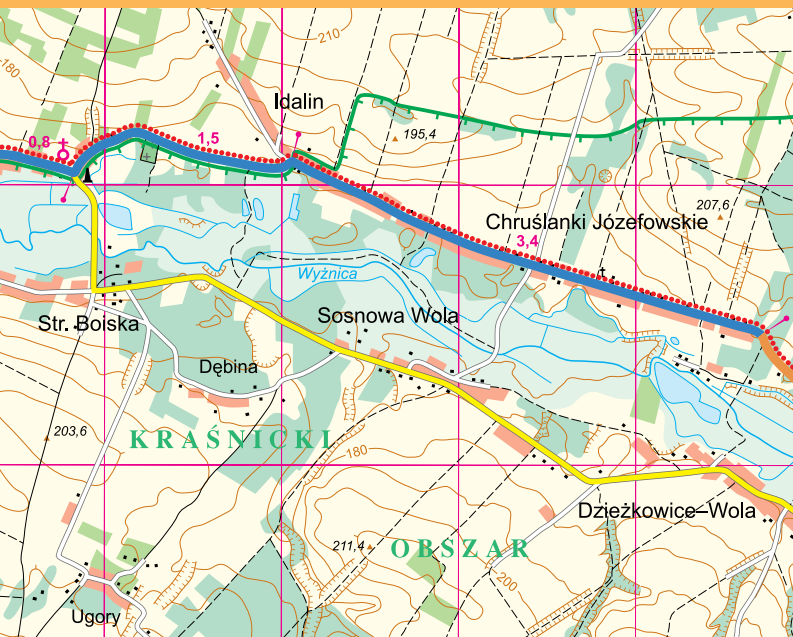

Kraśnicki Obszar
Chronionego Krajobrazu

Rzeka Wyznica

Opis na str. 122.

Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony w 1990 r. na powierzchni 292,7 km². Jest to obszar atrakcyjny krajobrazowo, ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu. Występuje tu wiele rzadkich gatunków roślin, np. w wąwozach można spotkać m.in. storczyka obuwika. Ciekawe pod względem florystycznym są torfowiska w dolinie Wyznicy. Rośnie tu pełnik europejski. W lasach występują m.in. buk i jodła. Bogata jest tu też fauna.

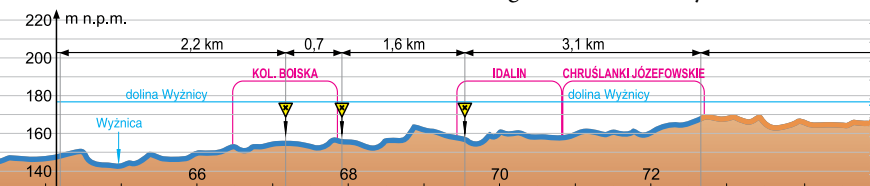
Chruślanki Józefowskie, cmentarz z I wojny światowej

Boiska

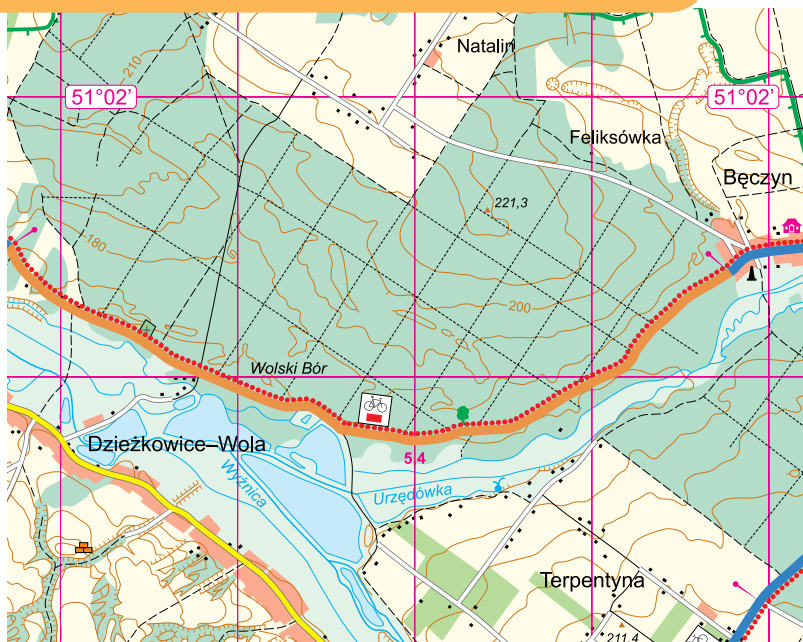
Wieś wzmiankowana w XVI w. W XVII w. była własnością Myszkowskich z Mirowa, a w pierwszej połowie XIX w. Dembińskich. Od 1846 r. należała do Jana Herniczka. Nazwa miejscowości pochodzi od słowa „pobojowisko” (dawne pole bitwy) lub od słowa „zboje”.

Warto zobaczyć:

- Murowany kościół z lat 1861-73, bezstylowy, z XVIII-wiecznym wyposażeniem. W miejscu świątyni istniały wcześniej 2 starsze. W czasie budowy nowego kościoła odkryto na-

czynia z kompletem srebrnych przyborów kościelnych, z początku XVII w;

- Pomnik upamiętniający Powstanie Listopadowe (1830 r.). Powstał on w latach 30-tych XX w. Pod pomnikiem znajduje się urna z ziemią z pobliskiego pola bitwy powstańców styczniowych - Złotej Góry.

Las Wolski Bór

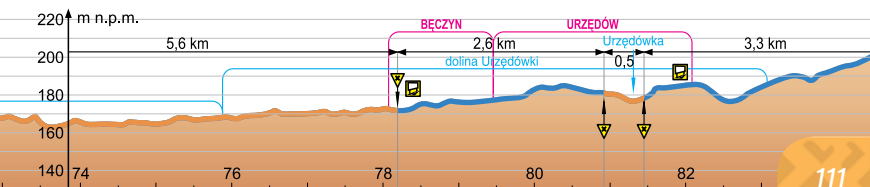
Warto zobaczyć:

- Cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich i rosyjskich z I wojny światowej w Chrusłankach Józefowskich;
- Częściowy rezerwat leśny „Natalin” utworzony w 1976 r. na powierzchni 2,52 ha. Celem ochrony jest zachowanie skupienia jodły na północno-wschodniej granicy zasięgu. W runie znajdują się stanowiska rzadkich gatunków roślin (starczyki, wawrzynek wilczelyko, lilia złotogłów). Pod względem wielkości rezerwat należy do najmniejszych w Polsce;
- Dąb szypułkowy (pomnik przyrody).

Bęczyn

Warto zobaczyć:

- Warsztat garncarski prowadzony przez Zygryda i Cezarego Gajewskich. Jest to dla nich zawód rodzinny, przechodzący z pokolenia na pokolenie od 1753 r.

Przy garncarskim kole

- Punkt Edukacji Leśnej przy leśniczówce Wolski Bór.

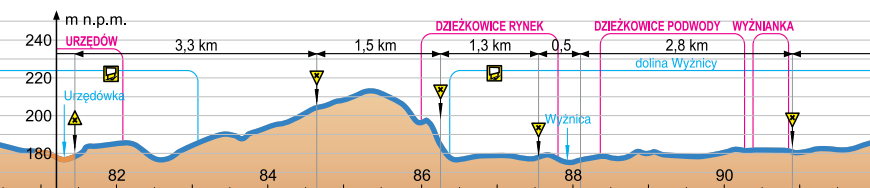
- Pomnik dla uczczenia pamięci mjr Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora” i jego żołnierzy poległych w walkach w okolicach Urzędowa. „Zapora” był dowódcą oddziału partyzanckiego AK w czasie okupacji niemieckiej, a następnie dowódcą zgrupowania oddziałów AK i WiN w okresie okupacji sowieckiej. Jest on kawalerem Krzyża Virtuti Militari. Został zamordowany przez UB, 7 marca 1949 r., w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie.

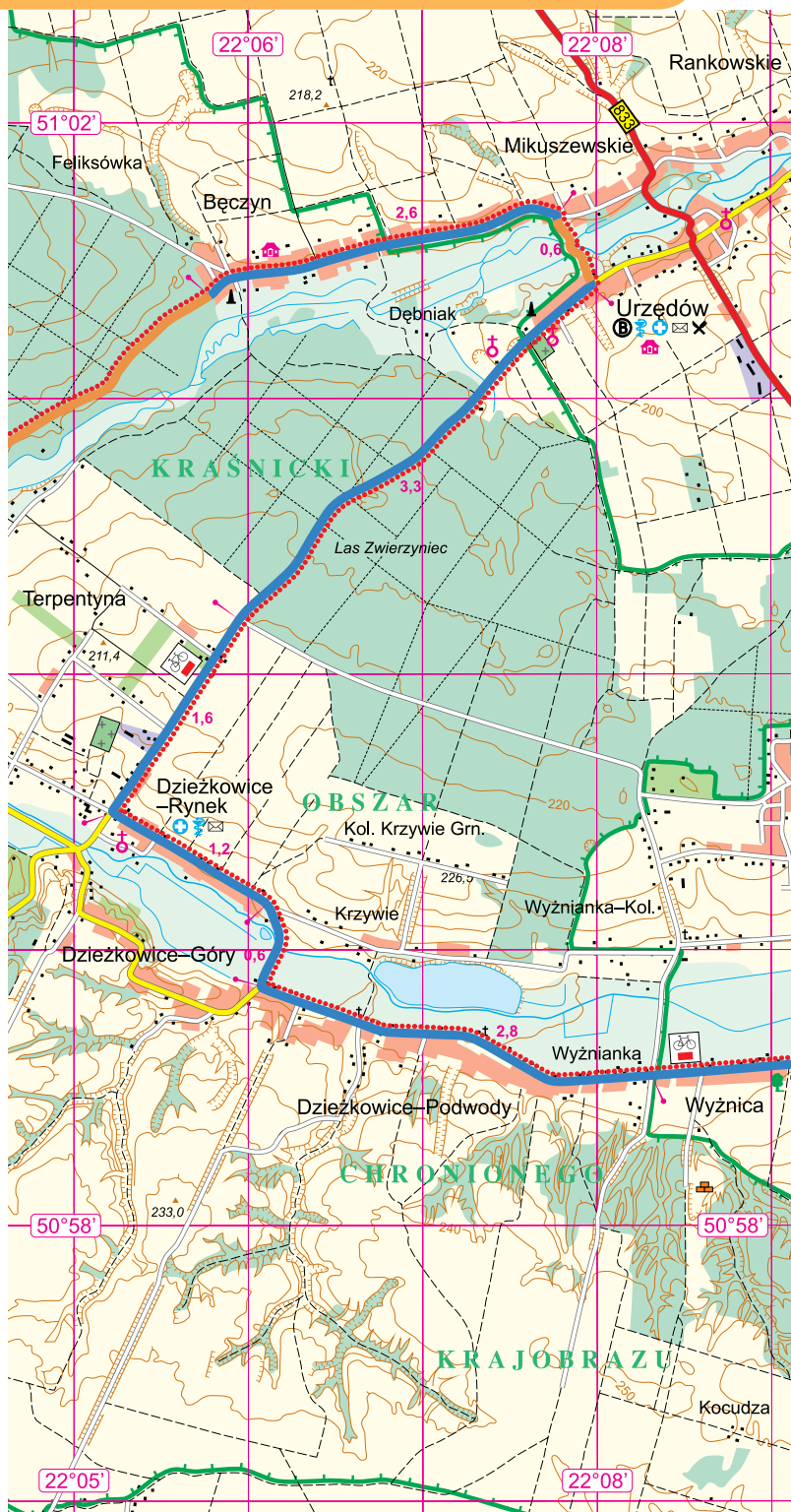
Rzeka Urzędówka

Jest to dopływ Wyżnicy, ma Źródła koło Wilkołaza. Do XVIII w. tworzyła rozlewiska, które otaczały miasteczko Urzędów z trzech stron. Wody te nazywano jeziorem, a w Urzędowie istniał nawet cech rybacki.

Urzędów

Osada targowa powstała w XIV w. na szlaku z Krakowa do Wilna. Urzędów uzyskał prawa miejskie w 1405 r. W XV i XVI w. był siedzibą powiatu. Miasto zostało zniszczone przez Tatarów, a następnie odbudowane na początku XVI w. Powstały wtedy ziemne wały obronne, parkany i trzy bramy (Lubelska, Krakowska i Opolska). Największy rozkwit miasta nastąpił w II połowie XVI w. W połowie XVII w., po najeździe Kozaków, osada podupadła. W II połowie XIX w., po powstaniu styczniowym, Urzędów stracił prawa miejskie, a podczas I wojny światowej został zniszczony (do tego czasu istniała tu zabudowa podcieniowa). W XX w. rozwój miasta zahamował pobliski Kraśnik i Kraśnik Fabryczny. W czasie okupacji hitlerowcy wymordowali ludność żydowską. W okolicach miasta aktywnie działali partyzanci, którzy zadawali Niemcom dotkliwe straty. W Urzędowie urodziło się wielu wybitnych ludzi, m.in. Jan Michałowicz (rzeźbiarz epoki odrodzenia), Marcin z Urzędowa (słynny lekarz i przyrodnik, autor pierwszego zielnika polskiego „Herbarium Poloniae”). Miasto już od XVII w. słynie z garncarstwa. Dzięki staraniom Towarzystwa

Astronomicznego, powstaje tu także obserwatorium astronomiczne wyposażone w kopułę o średnicy 3 m i teleskop.

Warto zobaczyć:

- Późnobarokowy kościół z II połowy XVIII w.;
- Fragmenty obwarowań ziemnych z 1507 r., wg tradycji nazywane są „Tatarskimi Wałami”, gdyż mieli je budować jeńcy tatarscy. Obwarowania zlikwidowano w XVIII w.;
- Kaplicę Św. Otylii (patronki Urzędowa) z 1890 r.;
- Drewniane zagrody z XIX w. na przedmieściach Mikuszewskie i Rankowskie;
- Mur cmentarny z XVIII w.;
- Kaplicę cmentarną z 1845 r.;

- Mogiłę legionistów J. Piłsudskiego poległych 16-18.VII 1915 r. w pobliżu Urzędowa.

Dzierzkowice

Wieś lokowana w 1405 r. na prawie średzkim. Istniał tu zamek – siedziba starostwa urzędowskiego. W połowie XVI w. było tu aż 31 karczmarzy. W 1917 r. dochodziło do potyczek ludności z austriacką żandarmerią. Podczas okupacji wieś była ważnym ośrodkiem konspiracyjnym partyzantów BCh.

Warto zobaczyć:

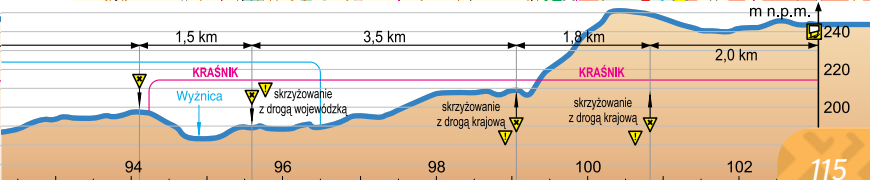
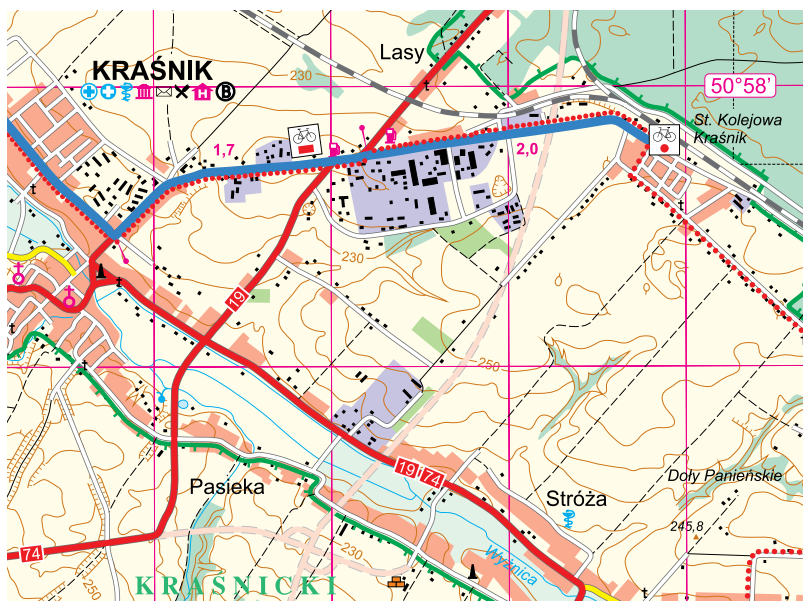
- Drewniany kościół z lat 1730-48, odrestaurowany pod koniec XIX w., z późnobarokowym i rokokowym wyposażeniem.

Dzierzkowice, kościół pw. św. Stanisława BM i św. Marii Magdaleny

Wzniesienia Urzędowskie

Region stanowiący południowo-zachodni fragment Wyżyny Lubelskiej, zbudowany z górnokredowych opok. Charakteryzuje się on cieńszą warstwą lessów niż Płaskowyż Nałęczowski, jednak płytkie występowanie różnej odporności skał górnokredowych i luźnych osadów trzeciorzędowych spowodowało wykształcenie

Kraśnik, synagoga

się dość silnie urzeźbionej powierzchni. Występuje tu dosyć gęsta sieć dolin, a wysokości bezwzględne wynoszą 200 – 270 m n.p.m.

Kraśnik Budzyń i Kraśnik Fabryczny

W latach 1937-38 w ramach budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego, wzniesiono Fabrykę Amunicji w lesie Budzyń,

na północ od Kraśnika. Miała ona produkować amunicję artyleryjską, ostatecznie podjęto tylko produkcję zapalników. W czasie okupacji, w 1942 r., z rozkazu Odillo Globocnika (szefa Policji i SS dystryktu lubelskiego), na terenie zakładu Niemcy utworzyli filię obozu koncentracyjnego na Majdanku. Przy wytwarzaniu części do samolotów „Heinkel”, w halach dawnej fabryki, pracowali więźniowie – Żydzi. Wiosną 1943 r. w obozie przebywało około 3000 więźniów, z których wielu zginęło wskutek nieludzkich warunków bytowania. Obóz w Budzyniu był jednym z pięciu na terenie dystryktu lubelskiego, w którym podczas ogólnego mordu Żydów 3.XI.1943 r. nie zgładzono więźniów, gdyż pracowali oni dla potrzeb lotnictwa i zatrzymanie produkcji oznaczałoby przerwanie ważnego ogniwa przemysłu zbrojeniowego. Wiosną 1944 r. w związku ze zbliżającym się frontem, urządzenia fabryczne przeniesiono do kopalni soli w Wieliczce, a więźniów deportowano do innych obozów.

Kraśnik

Opis miasta znajduje się na str. 119-120.

Kraśnik, kościół pw. Wniebowzięcia NMP